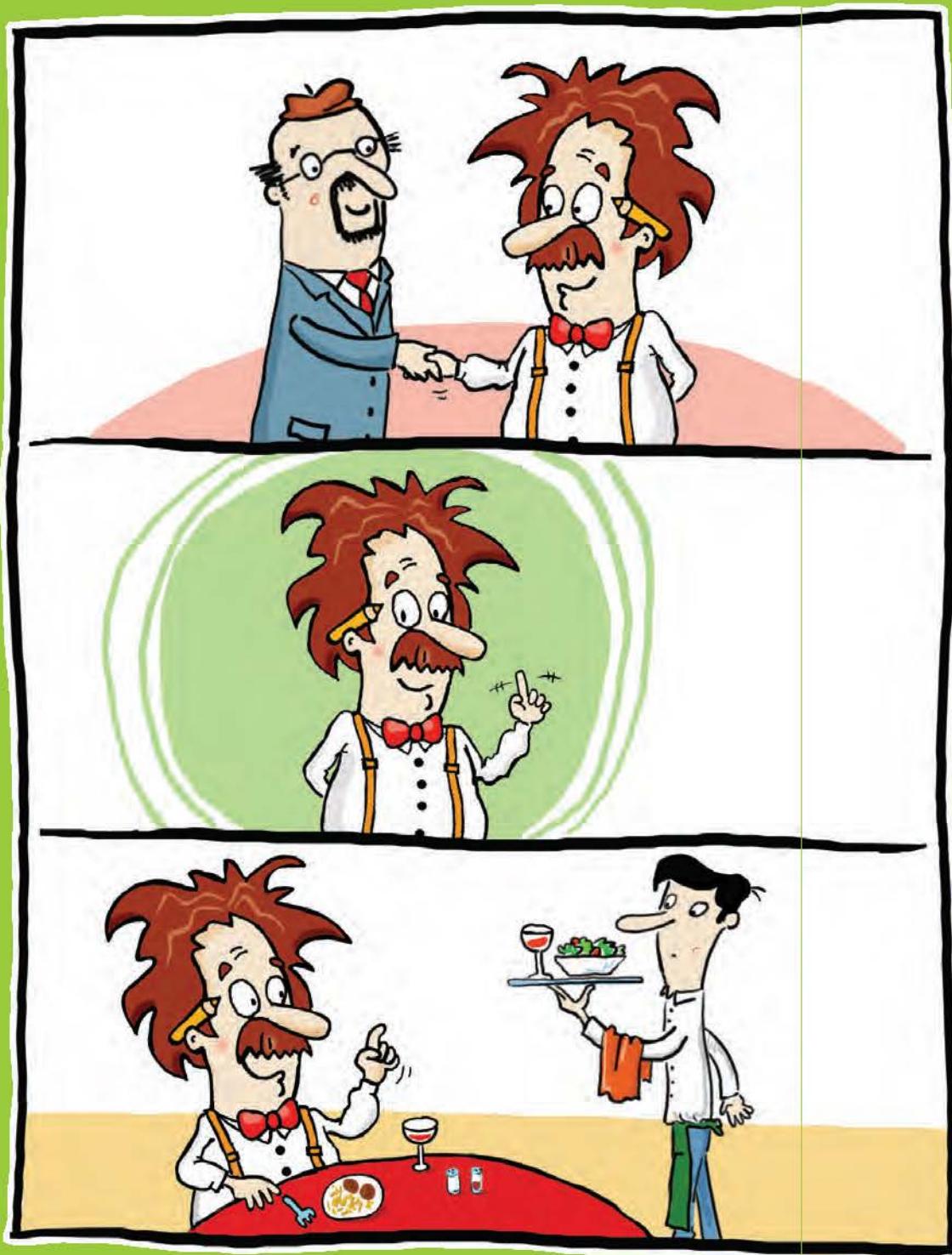

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Χρησιμοποιώ τη γλώσσα για να επικοινωνήσω

Πραγματολογία - Γλωσσική χρήση

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

Τι κάνω με τα λόγια;

Τι παράξενο πράγμα που είναι
η γλώσσα! Όλοι γεννιάμαστε
με αυτή...

...τη χρησιμοποιούμε κάθε
στιγμή, με αυτή **σκεφτόμαστε**
και **επικοινωνούμε** με τους
γύρω μας.

Με τη γλώσσα αφηγούμαστε
γεγονότα ή περιγράφουμε
πρόσωπα, ζώα και πράγματα.

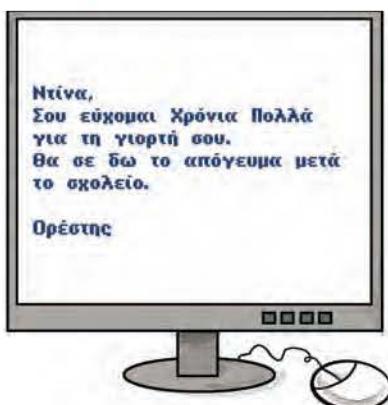
Αλλά με τη γλώσσα μπορώ επίσης να κάνω
πράγματα: **να καθέσω** τους φίλους μου, **να**
τους ευχηθώ, **να υποσχεθώ** κάτι στη μαμά
μου, **να δώσω** συμβουλές στη μικρή μου
αδερφή, **να της ζητήσω** να κάνει κάτι και –το
σπουδαιότερο— **να της απαγορεύσω** να
μπαίνει στο δωμάτιό μου χωρίς να με
ρωτήσει. Κάθε φορά που μπαίνει φέρνει
καταστροφή!

As μιλήσαμε λοιπόν για τις **Πεκτικές πράξεις**: Συχνά, χρησιμοποιούμε
τη γλώσσα όχι μόνο για **να περιγράψουμε** πράγματα ή **να αφηγηθούμε**,
αλλά και για **να κάνουμε αποτελεσματικά διάφορες πράξεις**
(π.χ. **να ευχηθούμε**, **να συμβουλέψουμε**, **να υποσχεθούμε** κάτι).

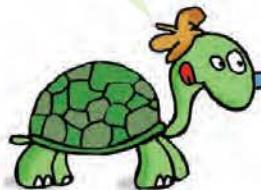
Εύχομαι!

Στη γλώσσα μας έχουμε πολλές ευχές, αλλά αυτές τις ξέρω κι εγώ!

Καλό Σαββατοκύριακο! Καλή εβδομάδα! Καλό μήνα!
Καλό χειμώνα! Καλό καλοκαίρι! Καλό μεσημέρι! Καλό απόγευμα!
Καλό βράδυ! Καλή άρεξη! Καλή ξεκαύραση! Καλό μάθημα!
Καλές διακοπές! Καλά Χριστούγεννα! Ευτυχισμένος ο καινούριος χρόνος!

Να και μερικές ευχές για άλλες περιστάσεις.

Μια επιτυχία: Συγχαρητήρια! Και εις ανώτερα! Μπράβο σου!

Εξετάσεις: Καλή επιτυχία! Καλή τύχη! Καλή δύναμη!

Καινούριο αυτοκίνητο: Με γεια! Καλορίζικο!

Άφιξη: Καλωσορίσατε! Καλώς ήρθατε! Καλή διαμονή!

Αναχώρηση: Καλό ταξίδι! Στο καλό και να μη μας ξεχάσετε!

Γάμος: Να ζήσετε! Να σας ζήσουν! Και καλούς απογόνους!

Γέννηση: Να σας ζήσει το νεογέννητο!

Βάφτιση: Να σας ζήσει το νεοφύτιστο!

Ασθένεια: Περαστικά! Γρήγορα καλά! Καλή ανάρρωση!

Θάνατος: Συλλιππητήρια! Ζωή σε λόγου σας! Καλό κουράγιο!

Πτυχίο: Καλή σταδιοδρομία!

Υπόσχομαι

Στις υποσχέσεις χρησιμοποιούμε συνήθως:
μέλλοντα
 (βλ. ενότητα 10.1)
 (Θα έρθω.)
το ρήμα υπόσχομαι
+ υποτακτική
 (Υπόσχομαι να έρθω.)

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Τι κάνω με τα λόγια;

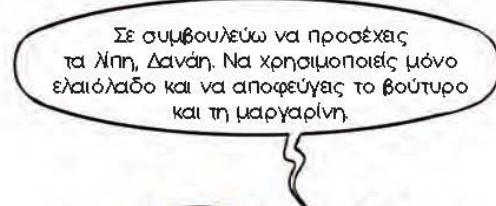
Δηλώνω

Στις δηλώσεις συνήθως χρησιμοποιούμε **οριστική** (βλ. ενάπτια 10.1).
(Αγαπώ πολύ τη μουσική.)

Συμβουλεύω

Εδώ συχνά χρησιμοποιούμε:
προστακτική (*Πήγαινε στον γιατρό!*)
και **υποτακτική** (*Να πας στον γιατρό!*)

Παρακαλώ - Ζητώ

Στις παρακλήσεις χρησιμοποιούμε κυρίως **προστακτική** ή **ερωτήσεις**. Επίσης, ακολουθούμε τους κανόνες συμπεριφοράς στην επικοινωνία (βλ. ενότητα 2.4). (*Σε παρακαλώ... Μου κάνετε τη χάρη...
Μου δίνετε ... Θα ήθελα... Θα μπορούσατε να...*)

Διατάξω - Απαγορεύω

Εδώ συχνά έχουμε χρήση:
προστακτικής
 (Πήγαινε στο δωμάτιό σου!)
 και
υποτακτικής
 (Να πας στο δωμάτιό σου!)

Εκφράζω φιλική και ευγενική διάθεση
 (π.χ. έπαινο, συμπάθεια)

Οι λεκτικές πράξεις είναι πολύ σημαντικές για την καθημερινή επικοινωνία. Είναι όμως και πολύ καλή ευκαιρία για παιχνίδι!

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

Ταιριάζω στο τετράδιό μου τις ευχές με τις περιστάσεις στις οποίες χρησιμοποιούμε τις ευχές αυτές.

Γενέθλια

Ονομαστική εορτή

Χριστούγεννα

Καλή χρονιά! Καλή Ανάσταση! Ευτυχισμένος ο καινούριος χρόνος! Χριστός Ανέστη! Χρόνια πολλά! Να ζήσεις! Αληθώς Ανέστη! Να τα εκατοστήσεις! Να σε χαιρόμαστε! Καλά Χριστούγεννα! Και του χρόνου! Καλό Πάσχα! Καλές γιορτές! Να χαίρεσαι τη γιορτή σου!

Πάσχα

Πρωτοχρονιά

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2

Συζητώ στην τάξη και βρίσκω τη λεκτική πράξη που ταιριάζει σε κάθε περίπτωση. Μετά τη γράφω στο καρτελάκι της κάθε εικόνας.

Απαγόρευση, Συμβουλή, Υπόσχεση, Δήλωση, Ευχή, Παράκληση, Διαταγή, Έπαινος

Διαταγή

Μου δίνεις την ξύστρα σου;

ΘΕΑΤΡΟ

Σήμερα:
Οδυσσεβάχ*

Πήγαμε στο θέατρο.
Είδαμε το έργο
“Οδυσσεβάχ”.
Μου άρεσε πολύ.

Καλό ταξίδι!
Καλές διακοπές!
Καλή αντάμωση!
Καλή επιστροφή!

Τι θα θυμάμαι για... τις λεκτικές πράξεις

1. Χρησιμοποιώ τη γλώσσα όχι μόνο για να περιγράψω πράγματα ή να αφηγηθώ γεγονότα, αλλά και για να κάνω διάφορες πράξεις. Αυτές ονομάζονται **λεκτικές πράξεις**.
2. Μπορώ να ευχηθώ, να υποσχεθώ και να δηλώσω κάτι. Μπορώ ακόμα να δώσω συμβουλές, να ζητήσω κάτι, να διατάξω ή να απαγορεύσω. Μπορώ επίσης να εκφράσω τη διάθεσή μου για κάποιον ή κάτι (συμπάθεια, έπαινο κτλ.).
3. Τις περισσότερες φορές, στις λεκτικές πράξεις χρησιμοποιώ συγκεκριμένους γραμματικούς τύπους (π.χ. οριστική, υποτακτική, προστακτική έγκλιση, μέλλοντα χρόνο) ή συγκεκριμένα ρήματα (π.χ. *υπόσχομαι*).